

DISPUTATIO IURIDICA

30 358

De

1626, 4

SERVITVTI-
BUS PERSONA-
LIBUS

XXXIII

QUAM

D. O. M. A.

PRÆSIDE

Amplissimo Consultissimoq; Viro,

DN. CASPARO BITSCHIO, I.V.D.
EMINENTISSIMO, IN ACADEMIA ARGEN-
TORATENSI P.P. ET INCLYTÆ FACULTATIS
juridicæ Seniore : Præceptore & Fautore suo
officiosè colendo

Publica ventilationi exponit

MARTINVS WILLER SIL.

Ad diem Decembr. horislocoq; solitis.

ARGENTORATI,

EXCUDEBAT PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXVI.

DISSENTATIO JURIDICA

DE

SERVITUTI

REI PERSONARUM

LIBRUS

QUAM

D. O. M. A.

PRÆSENTAVIT

AD HONORABLEM FACULTATEM IURIS

DR. CAROLO RITSCHO, IUR.

PH.D. IN ACADEMIA IURIS

UNIVERSITATIS HALLENSENSIS

AD HONORABLEM FACULTATEM IURIS

UNIVERSITATIS HALLENSENSIS

CHARITATIS WILHELMII

AD DIEM DECEMBRII MDCCLXXVI

AVGUSTORATI

FRIDERICI PAULI LEIBERTZ

ANNO MDCCLXXVI

ΠΡΟΛΟΓΙΟΝ.

DE Servitutibus Personalibus disserturo mihi, non prospiciendum esse puto de phaleratâ materia commendatione, cum sol facibus illustrari haud debeat c. si omnia 6. q. 1. (quo dicitur in simili utitur Schneidvv. pr. Instit. de action) Quin potius id submissè orandum ab omnibus mihi esse existimo, ut conatum meum non temerarium in re difficili, sed honestum in re laudabili pronuncient; ingenii itidem, quam spontè profiteor, tenuitatem non suggillent, in studiis hisce, quam tyro dissimulare haud possum, linguæ balbutiem non objiciant, sed eo, quem quisque suo loco optaret, favoris Zephyro, me, periculi facienda causa, utinam sine periculo! vastum pelagus ingressum, benevolè prosequantur. Nunc, Numine reuerenter adorato, ad opus me accingo.

T H E S I S I.

Cum ordine nihil pulchrius, & scire, secundum vulgatissimum effatum, quid facias, & nescire, quo ordine facias, haud sit perfectæ cognitionis: Ideòque & nos ordinem servaturi, primò omnium in Definitionem inquiremus; (a) quâ Servitus Personalis (b) dicitur, quæ personæ (c) à re alienâ (d) debetur, cujus ad cōmoditates respicit, ut sine eâ consistere non possit. (e)

(a) Bart. in l. 1. §. dolum D. de dol. mal. Gl. in l. fin. de V. S. quippè quæ potissima cujusque rei pars, Cas. in l. 1. de orig. jur. immò fax & anima totius tractationis, quâ rectè perceptâ, totum rectius percipitur negotium.

A 2

(b) Servi-

(b) Servitutis vocabulum ambiguum est, *Baro ad l. 1. de servitut.* Primò tribuitur hominibus, qui servire dicuntur in dominio nostro constituti: *Dein'* de rebus accipitur, cum res aliena, veluti fundus aut prædium, quod est alterius dominii, non domino vel rei alienæ servit. Prior significatio ab instituto nostro aliena est: Nam ea servitus, quæ de hominibus accipitur, dicta est à servando, & appellatur constitutio Jurisgentium, quâ quis dominio alieno contra naturam subjicitur, §. 2. *Institut. de jur. person. l. 4. §. 1. D. de stat. hom.* (Hanc alii mixtam faciunt servitutis speciem; *Schneidvv. ad §. 2. Institut. de action. num. 4.* Cum tamen, quantum refert inter jus, quod ad personas pertinet, & jus, quod res hominibus distribuendas spectat; tantum discrimen sit inter servitutum hominum, & servitutum rerum inanimatarum, dicente *Oldendorp. class. 3. cent. 4. in pr. junge Donell. 9. com. cap. extr.*) Hæc nostra verò non à servando, sed serviendo nomen accepit, & dicitur jus in alienâ re constitutum, ad nostram rerumvè nostrarum utilitatem; quæ dominium rei servientis non transfert in eum, cui, vel cujus rei ipsa debetur. Quare hæc nostra servitus non est in rebus nostris, sed alienis: Illa non est in rebus alienis, sed nostris; quandoquidem homines, quò magis in potestate dominorum sunt, eò magis servi; contra fundi, quò magis in jure domini, eò magis liberi. *Donell. 9. com. 25. videatur Vultei. com. Institut. de servit. in pr. n. 1.* Atque in hæc significatione posteriore sumpta servitus, dividitur in Realem, ubi prædium prædio servit, *l. 1. §. 1. commun. præd.* & Personalem *l. 1. de servit.* in cujus naturam, quantum feret ingenii hebetudo, & in studiis hiscè nondùm roboratum perctus, anquirere mens animi est.

(c) Ad dijudicandam servitutis naturam, inspiciendum esse *Dd.* monent, cui debeat, & ab eo, tanquam digniori, de nominandam eam esse, *l. 2. verb. aream, de S. P. V. Capolla de servit. urban. c. 2. n. 5.* Hæc autem, de quibus acturi sumus, servitutes, debentur personæ, & unà cum eâ vivunt & extinguuntur §. *fin. Institut. de usufruct.*

(d) Nulli namque res sua servit *l. 5. in pr. si usufr. pet. l. 26. de S. V. P.*

(e) Scilicet natura harum servitutum non prædii, sed personæ

560.
sonæ commoditates respicit *l. 22. de vs. & habit.* Quin, uti modo dictum, ita cohæret personæ, ut eâ extinctâ unâ extinguatur, nec ad hæredes transeat *l. 8. §. 3. de liber. leg. l. 26. de stipul. serv.*

II.

Estq; ea vel plenissima, vel minùs plena. (a) Plenissima est ususfructus: (b) Qui iterùm vel Verus, vel Quasi Ususfructus. (c) Minùs plenæ sunt Vsus & Habitatio. (d)

(a) Ratio distinctionis petita est ex §. 1. *Instit. de Vsufruct. de quâ gl. in l. 30. D. eod.*

(b) Ratio: Quia datur jus & facultas utendi fruendi, ut quis possit fructus vendere, servare, locare alteri, ut fruatur; & quicquid omninò ad plenitudinem utendi fruendi pertinet salvâ rerum substantiâ: Tùm quia omni fructui inest usus, sed non pari ratione usui fructus. *Zaf. ad §. 2. Instit. de action. num. 3. videatur Treutler. 1. disput. 16. thes. 8.*

(c) De quâ divisione infrâ thesibus seqq.

(d) De quibus suo loco. Atque has species præcipuas, usitiores & communiore quidem esse, plures tamen insuper afferri posse (aquæ ductum *l. 37. de S. R. P. iter l. 6. de servit. leg. pecoris ad aquam appulsum l. 14. §. fin. de alim. leg.*) adstruunt alii. Sed respondeo cum *Tim. Fab. disp. Instit. 15. th. 3. lit. A.* multùm interesse, de substantiâ, an de usu servitutis agatur: Illa ex natura, origine & causis propriis, æstimanda: Hic & ex accessione. Nec novum est in jure nostro, ut servitus, quæ suâptè naturâ est Realis, fiat interdum personalis, si videlicet ad personam expressè referatur & constringatur *l. 39. §. 4. de leg. 1.* (Non autem ut servitus personalis fiat realis. Ratio diversitatis: Quia quæ usui sunt rebus, eadem etiam usui esse possunt personis, non vice versâ. *Hillig. Don. enucl. lib. 10. cap. 1.*) Sic & servitus lapidis cædendi, ut ut sit prædialis, tamen propter relationem ad personam, dicitur personæ & non prædii *l. 5. §. 1. cum l. seq. de S. P. R.* Sed quid de operis & ministerio servorum statuendum? Potius obligationes quasdam personales esse, quæ constitutione operarum oriantur, quam servitutes, consentibus

A 3:

Hotoman.

Hotoman. illustr. qq. 41. Coras. ad rub. de servit. num. 26. Quamquam non desinat, qui probabiliter contrarium adserant.

III.

Ususfructus verus est jus (a) alienis rebus (b) utendi fruendi (c) salvâ (d) rerum (e) substantiâ.

(a) V Genus hoc cum Imp. nostro *pr. Instit. de Vsufr. & Paulo in l. 1. D. eod.* retinere maluimus, quam cum quibusdam servitute personale, tanquam genus proximius, substituere. 1. definitur enim ibi Ususfructus, ratione habitâ ad fructuarium, non respectu rei, quæ illam servitutem debet: Illius autem intuitu potius jus, id est, facultas jure concessâ re illâ utendi, quàm servitus dici potest. 2. tùm in definitione etiam aliàs mutanda foret differentia, cum incongruè ita efferretur: Servitus utendi fruendi; quod rectè animadvertit *Bachov. 1. disp. Treutl. 16. th. 1. lit. A.*

(b) Ratio vulgata est: Quia res sua nemini servit. Cui adsertioni cum adversetur illud, quod in jure passim utendi fruendi facultas, quâ in re propriâ dominus habet, Ususfructus appellatur; Dd. Ususfructum in Causalem & Formalem diviserunt: Quæ distinctio ab hoc quidem servitutum tractatu rectè removetur, cum, uti dictum, res sua nemini serviat *Treutl. 1. disp. 16. th. 1. lit. B.* Aliibi tamen, ad distinguendum jus utendi fruendi, quod dominus in re propriâ habet, doctrinæ causa retineri potest, uti prolixè probat *Hillig. Don. enucl. 10. com. 11. lit. E.* scilicet non ut distinctio generis in species, sed ut vocabuli æquivoci in sua æquivocata: Habet enim & dominus reverà usumfr. hunc tamen, qui servitus est, non habet. *Hotoman. pr. Instit. de usufr.*

(c) Fruendi vox adjicitur ad excludendum nudum usum. Qui enim usum tantùm habet, minùs habet quam qui usumfructum, §. 2. *Inst. de us. & habit. & ibi Mysing.* Omnes siquidem omninò fructus, tam naturales quàm industriales, omnesque proventus, redditus & emolumenta, quæcunq; ex re usufructuariâ vel ejus occasione percipiuntur, ad fructuarium pertinent *l. 7. de usufr.*

(d) Ostenditur hic forma & modus non tantùm utendi fruendi, ut salva maneat rei substantia *l. 13. in pr. h. t.* (cujus ratione & constitutum est, ut usufructuarius rem in usumfructum acceptam,

ceptam,

ceptam, salvam fore & mansuram esse cavere teneatur, t. r. usufructuar. quemadm. cau.) Verum etiam amittendi usufructus, qui tum statim extinguitur, simul-atque salva rei substantia esse desit l. 5. §. 2. quib. mod. usufr. amitt. & Imp. inf. pr. Instit. de usufruct. Vnde & Quasi usufructum sub hac definitione non contineri in propatulo est. Bachov. d. l.

(e) Hanc vocem otiosè repeti opinatur Hotoman. com. ad pr. Instit. d. t. in ejusque locum verbum, earum, substituit. Sed peculiaris emphaseos ergò factum hoc ab Imp. putandum est, ut ostenderet. usufructu constituto licere uti frui rebus alienis, sed salvâ rerum ipsarum, quibus fruimur, substantiâ. Donell. 10. com. 2.

IV.

Hunc ergò considerabimus tum ut (a) constituendum, tum ut constitutum. (b) In constituendo advertemus ad causas tum Internas tum Externas. Internæ sunt Materia & Forma.

(a) Cum divisio tria bona operetur; animum legentis incitet, mentem intelligentis præparet, & memoriam artificiosè reformet, secundum g. §. 4. præm. Instit. Licet hæc ita commodè partiri; quod enim divisim traditur, magis clarum est, magisque capax, inquit Fab. ad rub. t. de action.

(b) Vultei namque monitum est in com. Instit. ad §. fin. de servit. rust. & urb. præd. diligenter distinguendum esse inter servitutem constituendam & constitutam. Nam si de constituendâ eâ convenerit, & promittens non constituat, agitur adversus ipsum, non actione aliquâ reali, sed personali. fortè ex stipulatu: Si constituta sit, & is, qui eâ utendi facultatem habet, impediatur quò minus uti possit, actione utitur reali, eaque vel petitoriâ vel possessoria arg. l. fin. de ll. vide infra th. 9.

V.

Materia in quâ sive subjectum proprium & adæquatum usufructus sunt res consumptioni non obnoxia, (a) mobiles & immobiles, animatae & inanimatae, dummodo aliqua in eis sit commoditas, qualiscunq; etiam (b) Verunta-

Veruntamen utilitatis causa Scto (c) introductum est, ut earum quoque rerum, quæ uti consumuntur, non verus quidem, sed Quasi usufructus (d) cautionis interventu possit constitui.

(a) Istarum enim rerum, quæ usu consumuntur, verum esse usufructum nec naturalis ratio patitur, nec civilis §. 7. *Instit. h. t.* Non illa: Debet enim salva manere proprietario rei substantia, *pr. Instit. d. t.* At contra naturam est, ut ejusdem rei usus sit & abusus, *Cic. in Top.* Nec civilis admittit ratio, propter cautionem de eadem re præstandam *l. 13. de usufr. Donell. 10. com. 4.* De vestimentis hoc loco quaeritur, an rectè in censum earum rerum, quarum usus in abusu consistit, ab Imp. *in §. 2. Instit. d. t.* referantur? Dixerim Imp. loqui de regula: Ut quoniam & vestimenta paulatim usu pereunt, regulariter usufructus verus in iis constitui nequeat: In Digestis verò, ubi juris incrementa traduntur, & res ad æquitatem exiguntur, *Cuiac. tr. 8. ad Afric.* casus illi speciales considerandi sunt: Si disertè leget Testator vestimenti usufructum, aliter, quàm in pecunia, voluntatem servandam, quia commodius possit, atque ita usufructuarius hanc conditione utetur vestimento, ne prorsus abutatur *l. 15. §. 4. h. t.* quia vestimenti usus non statim in abusu est ut frumenti *Wes. ad d. §. 2. Instit.* quamvis alteretur *l. 10. usufr. quemadm. cau.* Atque hoc est, quod alii afferunt, usufructum vestimentorum & verum esse, eorum scilicet, quæ ita gestantur, ut usu non statim consumantur, qualia sunt lugubria, festiva: Et Quasi usufructum, eorum, quæ quotidiano usu consumuntur *d. l. 15. §. 4. & seq. de usufr.*

(b) *L. 15. de servit. l. 28. & 41. h. t.* Cujusvis enim est, aestimare, quid è re suâ putet *l. 36. de bon. qualib. Donell. 10. com. 3.*

(c) *L. 1. de usufr. ear. rer.* Sctum hoc idèò necessarium, quia aliàs pecuniæ usufructu legato nihil ageretur, cum nec mutuum posset intelligi, quia Testator sic non vocasset *l. 3. de reb. dub. nec verus usufructus, cum id rei natura non patiatur. Donell. d. l.*

(d) Quemadmodum enim aliàs etiam multa contra stricti juris regulas, utilitate exigente, introducta sunt *l. 51. circa f. ad L. Aquil.* ita & hic utilitas, quò hominum voluntates ad exitum perducerentur, prævaluit §. 2. *Instit. de usufr.*

Ad

Ad Formam, *constituentis intuitu*, pertinet, quòd & purè, & cum adiectione, (a) pro parte divisâ vel indivisâ (b) constitui potest: *Respectu Fructuarii* id ad formam spectare videtur, ut, antequam usumfructum consequatur, cautionem præstet: (c) Quæ alia est in usufructu vero, (d) alia in Quasi usufructu. (e)

(a) Adiectione, inquam, vel conditionis vel temporis, puta vel in diem, vel ad diem l. 54. de usufr. l. 12. C. eod. l. 9. §. 2. usufruct. quemadm. cau. Licet enim servitutes prædiales neq; ex tempore, neque ad tempus aut sub conditione constitui posse videantur l. 4. de servit. In personalibus tamen secus est, l. 16. §. 2. famil. hercisc. Rationem differentie explicat Wesenb. in parat. de servitut. num. 8.

(b) L. 5. de usufr. l. 1. §. 9. ad l. Falcid. Ratio: Siquidem & ipse fundus, E.C. in quo usufructus cõstitutus est, divisionem recipit. Bachov. d. disp. th. 3. lit. K. ut & fructus, in quibus is consistit l. 19. de us. & habit. Govean. ad l. 1. §. 9. ad l. Falcid. n. 1. Hinc quaeritur: An usufructus sit dividuus? Ita dicitur pluribus in locis, d. l. 1. §. 9. l. 31. ad l. Falcid. l. 6. §. 4. si servit. vind. l. 20. de us. & habit. Nec desunt negantibus rationes. Putamus id cum aliis ita explicari posse, si dicatur, dividuum esse, utilitatis & fructuum respectu, non per se, quatenus jus est & servitus. Hillig. 10. Don. enucl. cap. penult. Undè cæteræ servitutes individue forsan idè dicuntur, quod illis integris semper utimur; usufructu etiam pro parte, imò nunquam simul toto. Bachov. d. l. Cujac. ad l. 2. & 72. de V. O.

(c) Qualis autem cautio hæc esse debeat, quaeritur? Fidejussoriam expressi textus requirunt l. 13. in pr. de usufr. l. 7. usufructuar. quemadm. cau. quandoquidem satisfactionem per Fidejussores propriè fieri intelligimus l. 1. qui satisd. cog. & aliis cautionis speciebus oppositam, quâ de re videatur Treutl. 1. disp. 5. th. . lit. A. Hodiè tamen pignoribus etiam fieri volunt Gail. 2. obs. 47. n. 4. aliq; à Colleg. Argent. allegati lib. 7. t. 9. th. 6. Quod si Fructuarius ob paupertatem vel alias difficultates fidejussores idoneos producere nequeat, iudicis arbitrio committendum putat Ioh. del Castillo tr.

B de

st,
ve-
er-
um
tit.
an-
&
em
sti-
um
xe-
usu
In
em
ndi
quã
que
ab-
ut
em-
esti-
usu
aasi
§. 4.
sti-
um,
atu-
lub.
icti
d L.
per-
Ad

Q.

Q.

Q.

de usufr. c. 18. n. f. qui consideratis personæ qualitatibus & negotii circumstantiis, definiat, an juratoriâ cautione proprietarius contentus esse debeat, an verò bona fructuaria sequestranda sint. Aliiter Mynsing. 6. obs. 48. n. 8. junge Gail. d. l. n. 5. ubi quatuor opiniones de hoc negotio recenset.

(d) De quâ est l. 1. & t. t. usufruct. quemadm. cau. scilicet ut usufructuarius caveat 1. re in usumfr. concessâ se usumfr. boni viri arbitrâtu l. fin. d. t. l. 4. C. de usufruct. 2. se finito usufructu rem in usumfr. concessam in specie restitutum, si non meliorem, certè nec deteriozem.

(e) In hâc etenim non cavet usufructuarius, se usumfr. boni viri arbitrâtu, quoniam re aliter uti non potest nisi absumendo; neque rem in specie se restitutum, quod, reabsumptâ planè esset impossibile: Sed id saltem cavet, se rem eandem in genere redditurum aut ejus æstimationem l. 2. de usufr. ear. rer. l. 6. & seqq. eod. Quibus locis cautio hæc tanquam de substantiâ Quasi usufr. exigi videtur per d. §. 2. Inst. de usufr. ubi dicitur: Senatim intro. duxisse Quasi-usumfructum PER CAUTIONEM, perindè ut in alleg. l. 2. dicitur, Quasi-usumfructum remedio cautionis haberi cœpisse. Quod enim in usufructu vero sunt corpora, id in ficto cautio hæc, subjectum scilicet, cui ille inhæret. Hillig. 10. Don. enucl. 4. lit. E. undè nec omitti eam posse ex l. 1. C. de usufr. constat. Disting. Colleg. Argent. lib. 7. t. 5. th. 7.

VII.

Externæ sunt Efficiens & Finis. Ratione Efficientis usufructus constituitur vel à Lege, vel ab Homine. A Lege vel in specie ita dictâ (a) vel Lege vivâ (b) (quâ periphrasi magistratum designant) Ab Homine (c) vel inter vivos (d) pactionibus & stipulationibus (e) vel ultimâ voluntate. (f)

(a) Et iterum à lege vel mediâtè, hominis factio interveniente, Bachov. d. disp. th. 2. lit. E. ut usucapione l. ult. inf. C. de long. temp. præscript. (de quâ tamen vid. Ampliff. Dn. Præses in Disp. de usufr. th. 24.) Quorsum fortè referri etiam potest acquisitio per jus accrescendi, t. t. D. de usufr. ad cresc. vel immediâtè, V. C. patri

in

in bonis filii adventitii §. 1. *Instit. per quas person. cuiq; acquir. l. 6. in pr. C. de bon. qua lib.* itemque in bonis filij emancipati pro dimidia, §. 2. *Instit. d. t.* Sicut & mulieri (superstitibus ex priori matrimonio liberis) ad secunda vota transeunti, in bonis, quæ titulo lucrativo à marito defuncto, aut successione liberorum prioris matrimonii adsecuta fuit, l. 3. & *Auth. seq. C. de secund. nupt. l. 5. C. ad SCtum Tertyll. Nov. 12. c. 46. §. 2.* An idem in marito? ita jubent *Q. Dd. communiter. Gail. 2. obs. 98. n. 3.*

(b) *Vide Bachov. disp. 3. de Action. th. 35.* Quanquam & sic possis dispescere: vel à Lege, vel ab Homine: Et ab hoc vel in judiciis, vel extrà judicia. In judiciis, putà Divisoriis, Familiæ herciscundæ & Comuni dividundo, si iudex alii proprietatem, alii usumfructum adjudicaverit, dicente *Cajo in l. 6. §. 1. de usufr. & Ulpian. in l. 16. §. 1. fam. hercisc. eodemq; in l. 6. §. 10. comm. divid.*

(c) Seu domino, eoque vero ac proprio l. 63. & 72. *de usufr.* Tutitione tamen Prætoris etiam Vasallus, Emphyteuta, & Superficiarius usumfructum constituunt l. 1. *in pr. quib. mod. usufr. amitt.* Imò & uxori à marito constitui potest l. 21. *C. mand.* De iure tamen Saxonico non nisi consensu hæredum coram iudice, *Art. 21. lib. 1. Landrecht.* & tutoris ad id dati auctoritate, *art. 44. d. l. 5. Wesenb. in parat. de usufr. accresc. n. 1.*

(d) Quod secus esse in Quasiusumfructu contendunt aliqui, utpotè qui solâ ultimâ voluntate constituatur, *Cannar. 4. com. 4. n. 2. Wesenb. in parat. de usufr. ear. rer. in f. 1.* quòd Jcti passim legandi verbo utantur, d. §. 2. *Instit. de usufr. l. 69. ad l. Falcid. r. t. de usufr. ear. rer. 2.* Quòd, si inter vivos constitueretur, ejusmodi constitutio nihil aliud quam mutuum foret. Quod vix admittendum videtur; tùm quia *Imp. in d. §. generaliter dicit, constitui posse,* quod ad legatum restringi non debet: & legati verbum idè Jctis frequentatur exempli loco, quia & modus ipse testamento quam inter vivos frequentior: Tùm quia verus usufr. pactionibus & stipulationibus introducitur, *dd. text. E. & Quasiusumfructus: Ratio connexionis, quod Senatus ad exemplum veri, Quasiusumfructum admisit d. §. 2.* Et differentie ratio inter mutuum & Quasiusumfructum est, quod mutuum quocunq; tempore, modò pecunia mutuo accepta in usus necessarios jam erogata sit, repeti potest, *Dd. in l. 68. de*

V. O. At æstimatio rei fructuariæ non nisi Fructuario mortuo aut capite minuto. *Adde Colleg. Argent. lib. 7. t. 5. th. 2.*

(e) *L. 3. in pr. de usufr. §. 1. Instit. eod.* Nec est, quod quis cum non nemine Triboniano insultet, quasi insignem errorem commiserit hoc adserendo; cum non servitus per pactiōem aut stipulationem acquiratur, sed actio tantum, quâ deinde debitor cogatur constituere; non enim id, quod extremum est in hac constituendi ratione, sed media innuuntur *in d. §.*

(f) Cujus rei exempla habentur *in eod. §. 1. Inst. de usufr.* ubi quis usumfr. distribuit vel inter legatarium & hæredem; vel inter legatarios tantum. Priori casu usumfructum relinquit vel Legatario; & tunc hæres nudam habet proprietatem; vel hæredi; & vicissim Legatarius nudam habet proprietatem. Posteriori casu, alteri legatariorum relinquit usumfructum, alteri deducto eo fundum. Quod si testator duobus aut pluribus conjunctis simul alicujus rei usumfructum relinquat, jus accrescendi locum habet. De quâ tamen materiâ difficili & inexplicatâ satis hoc in instituto, dici haud posse, cum *Vves. in parat. ad hunc t. inf.* existimamus. Præstat ergò de eâ tacere, quam pauca dicere. *Bachov. 1. Disput. Trentl. 16. thes. 4.*

VIII.

Finis alius est Vsumfructus veri, alius Quasi-ususfructus. Veri Vsumfructus is est, ut Fructuarius re in usumfr. concessâ utatur boni viri arbitratu, seu ut bonus paterfamilias, (a) In Quasi-usufructu, ut res, cujus usus in abusu consistit, absumatur. (b)

(a) *L. 65. de usufr. ita, ut dominus securus sit de proprietate, l. 13. in pr. eod.* Alioqui si re malè utatur, ab eo conveniri potest ad interesse, ex cautione, quam præstare usufructuarius cogitur, *l. 18. §. 2. de damn. infect. l. 20. de usufr. l. 4. C. eod. l. 1. usufruct. quemadm. cau.* Malè autem tum uti re videtur Fructuarius, cum eam deteriorem facit, aut fieri patitur, cum prævertere posset; immò & cum substantiam & formam rei immutat, etsi eam faciat meliorem *l. 7. in f. l. 44. de usufr.*

(b) *L. 2. & 7. de usufr. ear. rer.*

Hactenus

Haecenus de causis constituendi ususfructus : In constituto attendenda tùm consentanea, tùm dissentanea. Ad consentanea refero tùm Remedia hùc spectantia, tùm Effectum obtenti ususfructus. Remedia (a) concernunt tùm rei, in quâ ususfructus constitutus est, consecutionem : (b) Tùm rei jam consecutæ conservationem & tutionem, (c)

(a) Videamus priùs, quomodò constitutum nobis Usufructum actionibus persequamur, & acquisitum conservemus : Postindè consideraturi Effectum ejusdem, id est, commoda & onera, quæ Usufructuarius securè suo jure utens, hinc sentit & reportat.

(b) Quasi possessio hujus servitutis ab usufructuario vel acquisita est, *de quo lit. C.* vel nondùm acquisita. *Hoc casu* is, cui pactionibus ususfructus promissus est, nihil aliud ex hac promissione & obligatione, quàm personalem ad usumfructum petendum actionem consequitur, quàm compellere potest promissorem, ut usumfructum sibi constituat, *l. pen. C. de usufr.* Atque ita obligatione saltem alicui confertur jus ad rem, non verò jus in re constituitur. *Govean. 1. var. lect. 9.* Ad ipsum porrò usumfructum seu jus in re consequendum, non solâ promissione, sed in fructuarium fundum inductione seu patientiâ; quæ in incorporalibus pro traditione est, *l. fin. de servit. opus est, d. l. fin. l. 20. C. de transact.* ubi tamen aliud fortè dicendum in usufructu legato, in quo æquè facto hæredis opus non est, per ea quæ habet *Treutl. 1. disp. 16. th. 3. lit. A.* Quis enim aliàs effectus esset, quod legati dominium ipso jure transire dicitur. *l. 80. de leg. 2. l. 64. in f. de furt.* Quanquam possessionem & hoc casu ipso jure non transferri, sed illum ab hærede in eam inducendum esse *Dd. communiter statuunt in l. 5. C. de legat.* Deindè & actione confessoriâ usufructuarius ab aditâ statim hæreditate experiri potest, ad Quasipossessionem ab hærede avocandam *l. pen. si usufr. pet. vbi Vvesenb. in parat. n. 4.* differentiam harum duarum actionum, hoc casu competentium, tradit.

(c) Literâ superiori remedia attigimus, quæ, nondùm ac-

B 3

quisitâ

quisitâ re in usumfructum concessâ, prodita sunt, quale & actio personalis est ex stipulatu vel testamento competens, & confessoria: Nunc perpendenda remedia, quibus usufructuarius, qui Quasipossessionem rei in usumfructum concessâ jam consecutus est, usumfructum conservare ac tueri possit. *Ea remedia*, præeunte Donell. 10. com. 11. *distingui possunt ex impedimentis*, quibus opponuntur. *Impedimentum vel præsens est, vel futurum: præsens* huic juri utendi fruendi objicitur *tum ab eo, qui possidet, tum ab eo, qui possidere usufructuarium prohibet. Si eo impediatur usufructuarius, quod alius, rem fructuariam possidendo, fructuum perceptioni obstet, competit illi* 1. Actio confessoria, quâ agit ad hoc, ut iudex declaret, jus sibi esse utendi fruendi, & impediens condemnet, ut caveat de impostero non impediendo. *Treutl. d. disp. th. 7. lit. B. 2.* Interdictum unde vi, quâ experitur, ut sine exceptione res sibi restituatur *l. 3. §. 13. de vi & vi arm.* 3. Actio utilis, de quâ in *l. 60. de usufr. Don. d. l. Posteriori casu*, si possidens usufructuarius prohibetur ab aliquo, quò minus liberè utatur, sive id à Proprietario; sive ab Extraneo fiat: eadem actio confessoria illi conceditur adversus turbantem & impediens, ad vindicandum scilicet usumfructum, fructus & omnem causam *l. 5. §. 5. si usufr. pet.* non autem ad vindicandam servitutem fundo fructuario debitam, licet id Julianus statuisse dicatur, referente *Vlp. in l. un. §. 4. de remission.* Ad quam legem *Cujac. 1. obs. 16.* respondet, Juliani sententiam referri non probari ab Ulp. dum ille manifestò contrarium in iisdem ad Edictum commentariis profiteatur, uti patet ex *l. 5. §. 1. si usufr. pet.* Hæc si impedimentum præsens sit. Cæterum si futurum, & ex causâ præsentis vel opere cæpto metuendum, opus novum nunciabit, non quidem suo, sed procuratorio nomine, ut idem *Vlp. scribit l. 1. §. fin. de oper. nou. nunciat.*

X.

Ad Effectum obtenti ususfructus pertinere videntur partim commoda, partim onera, quæ utrinque usufructuarium sequuntur. Commoda sunt omnes (a) fructus, naturales & civiles, (b) quos vel ex ipsâ re directò, vel per obliquum ejusdem occasione obtingentes, usufructuarius lucratur. (c)

Ratio

(a) Ratio est in plenitudine, ut sic dicam, & pinguiore huius servitutis naturâ, undè & plenissima dicitur, in comparatione ad usum, de quo infra. Præsupponimus autem hoc loco possessionem naturalem, l. 12. in pr. de acquir. possess. §. 4. Instit. per quas person. cuique acquir. & adminicula, sine quibus commoditates hæ percipi nequeunt, ut est ipse ad rem aditus l. 1. §. 1. si usufruct. per.

(b) Illos putà, qui ex ipso rei corpore; hos, qui occasione rei obveniunt, V. C. usuræ, pensiones, l. 62. de R. V. quæ, licet fructuum nomine propriè non veniant, attamen interpretatione juris civilis haberi dicuntur Ioh. del Castil. d. tract. cap. 36. Naturales sunt vel in specie tales, vel industriales. Illi magis tales sunt, quò ex corpore magis frugifero, nullo aut exiguo hominis ministerio prodeunt: Hi magis tales, quò ex corpore alioqui sterili, industriâ humanâ notabili, cooperante naturâ eliciuntur; solus ancillarum partus fructuum appellatione venire non videtur l. 68. de usufruct. Ratio. in §. 37. Instit. de R. D. quòd omnes fructus hominis causâ rerum natura comparaverit.

(c) Adhuc cohærentes corpori, & multò magis eos, qui sperantur, si excipias; Reliquos omnes lucratur usufructuarius, si vè illi separati sint à fundo, si vè etiam percepti; si vè consumti, si vè in bonis ejus adhuc extantes: Ratio: Est enim fructuum ex re fructuariâ quoquomodo perceptorum non usufructuarius, sed pleno jure dominus, ut res quidem in usufructu esse dicatur, non in abusu; fructus in abusu, non in usufructu: Vult. i. jurispr. Rom. 63. n. 25. Devolventur ergò ad hæredes etiam, l. 7. §. 1. 48. §. 1. de usufr. l. 13. quib. mod. usufr. amitt. §. 7. Instit. de R. D. Sin autem decellerit, fructibus maturis quidem, nondum tamen à terrâ separatis & perceptis, illos non consequentur ejus hæredes, cum usufructus, tanquam jus personale, cum ipsâ personâ extingatur, nec ad hæredes transeat: Dd. communiter ad §. 37. Instit. de R. D. Undè expediti juris est, Fructuarium usumfructum alteri vendere, locare, oppignorare, vel etiam gratis concedere posse, ob textus satis manifestos, §. 1. Instit. de us. & habit. l. 12. §. 2. l. 38. & 67. de usufr. l. ult. de usur. l. 11. §. 2. de pignor. Sed hoc tantum de fructuum percipiendorum commoditate verum est; secus de ipso jure principali, ex quo illa commodi-

commoditas promanat; hoc enim usufructuarius alteri concedere nequit *l. 6. C. de usufr.* cum Ususfructus semper æstimetur ex persona fructuarii: Undè retinetur, licet alteri sit venditus; siquidem per emptorem uti frui intelligitur *l. 38. de usufr. l. 8. §. fin. de peric. & comm. rei vend. l. 9. §. 1. locati.*

XI.

Verùm enim verò quemadmodum ad Fructuarium rei, cuius usumfructum habet, commoda spectant: Ita ex naturali ratione (a) & onera quædam ipsi incumbunt, quorum alia sunt antecedentia, (scilicet ipsa commoda) ut est Cautio præstanda; (b) alia concomitantia, videlicet tùm rei tuitio, (c) tùm pensionum & debitarum præstationum exsolutio; (d) alia consequentia, rei restitutio, usufructu finito. (e)

(a) *L. 10. de R. I. & c. 55. de R. I. in 6. l. un. §. 4. C. de cad. toll.*

(b) *Donellus 10. com. 13.* annumerat etiam oneribus ea, quæ in non-faciendo consistunt, ne scilicet rem deterioret aut surripiat *l. 13. §. 2. l. 66. de usufr.* forsitan non satis commodè, si cum *l. 15. inf. de condit. instit. compares.*

(c) Tuitio spectat vel rem integram, vel ex integritate corruptam. A re integrâ debet avertere incommoda: Tantam enim curam servandis rebus adhibere debet, quantam diligens paterfamilias, *l. 65. de usufr. l. 1. §. 4. & l. 2. usufr. quemadm. cau.* Si res à pristinâ integritate recesserint, reparare illas tenetur. Incumbet itaque ipsi refectio ædium, *l. 7. §. 2. de usufr.* item substitutio arborum demortuarum, prioribus ad eum pertinentibus, *l. 18. eod. ut & suppletio gregis, armenti, equitii l. 68. §. ult. cum duabus seqq. eod.* Cæterùm modica tantùm impensa in reficiendo ad usufructuariũ pertinet, immodicam Proprietarius sustinere cogitur *l. 7. §. 2. d. t.* ac proindè si quid ultrà, quam debebat, erogatum fuerit, ex *rescripto Gordiani in l. 7. C. de usufr.* repeti illud poterit. Quænam autem modica vel immodica sit impensa, cum *Schneidvv. ad §. 2. Inst. de usufr.* iudici decidendum relinquimus.

(d) Ratio est: Tùm, quia hæc onera, V. C. stipendia, vectigalia,

galia, pensitationes, ipsiis prædiis sic imponuntur, ut prædia perse, & persona possidens ipsorum nomine sit obligata l. 7. de public. & vectig. Tum quia & ipse Vsufructuarius vectigalia, fundo fructuario debita, percipit & consequitur, l. 13. in f. de impens in res dotal. fact. l. 13. C. de action. empt. & vendit. l. 7. §. 2. l. 27. §. 3. de usufr. l. 28. de usufr. & us. leg. Si tamen proprietario specialiter à Testatore injunctum fuerit, ut tributa præstet, voluntas ejus haud dubiè sequenda erit, l. 46. §. 1. & l. 52. de usufr. ita tamen, ut nihilominus Vsufructuarius à fisco conveniri l. 42. de pact. l. 7. de public. & vectig. & è contrario Vsufructuarius, quod eo nomine exolvit, à Proprietario repetere possit l. 52. §. pen. de pact. Den. 10. comment. IC. l. 13. in f.

(e) Quemadmodum cautione Vsufructuaria continetur, ut supra dictum.

XII.

Ad Contraria seu Dissentanea Vsufructus constituti pertinent modi, quibus Vsufructus finitur: (a) Quod fit vel ex personâ Fructuarii, vel ex re in Vsum fructum concessa. Ex persona Fructuarii finitur Vsufructus, tum morte ejusdem & naturali (b) & civili, (c) tum vtendi negligentia, (d) quâ negligitur vel modus præstitutus, (e) vel tempus; quod in re mobili triennium, in immobili decennium inter præsentem, vicennium inter absentes. (f)

(a) Est hæc usitata in jure nostro tractandi ratio, quâ causis constituentibus corruptentes statim subjiciuntur, quod in Instit. cum primis V. C. materiâ patriæ potestatis, Tutelarum, Testamentorum, Obligationum; in Digestis etiam, in hoc præsertim de usufructu tractatu, de Servitutibus, Pignoribus &c. observare licet. Quod compositores juris non inconsultò egisse dicendum est, sed ad naturam ipsam respectu habito, quam cum principiis suum rebus terminum simul proposuisse videmus. Heig. ad pr. Instit. quib. mod. patr. potest. solu.

(b) L. 3. §. f. quib. mod. usufr. amitt. l. 3. 10. 12. 13. 16. Cod. de usufr.

C

usufr. speciale tamen est in *l. fin. C. h.* per rationem adjectam. Nisi fortè inter constituentes *Usumfr.* convenerit, ut is ad heredem eumque primum tantùm, transiret, *l. 14. vers. talis C. de usufr. Ioh. del Castillo d. tr. c. 61. n. fin.* Fructuario autem adhuc superstitè, licet dominus proprietatis rebus humanis eximatur, jus tamen utendi fruendi non tollitur, *l. 3. §. 1. C. de usufr. l. 19. D. quib. mod. usufr. amitt.*

(c) Puta per maximam & mediam capitis diminutionem *§. 3. Inst. de usufr. l. 16. §. 2. C. eod.* quâ non solùm *ususfructus* perit, sed & actio de eodem, *l. 1. in pr. quib. mod. usufr. amitt.* Quia Fructuarius definit esse liber & civis Romanus, non aliter atq; ille, qui naturali morte est extinctus: Jam verò *ususfructus* est jus civitatis Romanæ: E. ut in omnibus actibus civilibus, ita & hic. Olim quidem & minima capitis diminutione extinguebatur, *§. 1. Inst. de acquis. per arrog.* illud tamen Justin. sustulit in *l. pen. §. 2. C. de usufr.* ubi ratio: Cum per minimam capitis diminutionem non subducatur vlla tenus persona Fructuarii, uti superioribus. *Don. 10. com. 17.*

(d) Ratio: *ususfructus* enim consistit in actu ejus, cui debetur, nec consistere potest, nisi sit aliquis, qui utatur fruatur, *l. 1. in pr. & §. 2. quand. dies. usufr. leg. ced. vel alius saltem ejus nomine, l. 38. de usufruct.*

(e) *d. §. 3. Instit. de usufr. l. 10. & 11. quemadm. servit. amitt. l. 2. de aq. quot. & est.* Ratio: Quia omninò uti frui non videtur, qui non eo modo utitur fruitur, *l. 17. & seqq. servit. quemadm. amitt.*

(f) *L. pen. §. 1. de usufr. & l. fin. in f. C. de long. temp. prescript.* Nisi vel res ita comparata fuerit, ut nullum ejus *usumfructum* habere posset *usufructuarius l. 12. §. 3. de usufr.* vel *ususfructus* alterius annis sit legatus. *l. 28. de usufr. ear. rer.* Rationem subjungit *Amplissimus Dominus Præses d. disp. de usufr. th. 58.*

XIII.

Porro ex re in *usumfructum* concessâ solvitur *ususfructus* vel conjunctione cum proprietate, vel naturâ suâ. Priori casu vel Proprietarius consequitur *usumfructum* per Cessionem, (a) (quæ, si extraneo fiat, nihil agitur: (b) vel Fructuarius proprietatem per consolidationem. (c) Sui natura solvitur *ususfructus* & interitu totius, (d) & mutatione formæ seu speciei interioris. (e)

(a) *L. 3.*

(a) L. 3. §. ult. de usufr. accresc. §. 3. Inst. de usufr. Ratio: Tunc enim dominus eo utitur jure dominii, non servitutis, cum res sua nemini serviat. Vult. ad d. §. 3. Inst. de usufr. n. 3.

(b) Quod scilicet cedi res aliquā nulli posset, qui non acciperet in suā personā idem jus, quod cedens habuit in suā. Vlp. frag. t. 20. §. 8. Fiebat enim in jure arg. l. 75. de jud. At hoc manifestè injurium foret in Proprietarium; cum ita morte vel naturali vel civili primi usufructuarii jus non extingueretur. E. nihil agitur à Fructuario, (scilicet ratione translationis; agitur tamen aliquid ratione dimissionis, quia vsum fructum amittit, eumq; dominus consequitur l. 66. de jure dotium.)

(c) §. 3. Inst. de usufr. Ratio: A potentiori enim proprietatis causā absorptum jus servitutis evanescit, l. 17. & 22. quib. mod. usufr. amitt.

(d) L. 5. §. 2. & seq. quib. mod. usufr. amitt. aded, ut ne quidem in partibus, quæ supersunt, salvus remaneat, l. 10. §. ult. & l. ult. d. t. V. C. si ædes incendio absumptæ fuerint, aut terræ motu corruerint, ne aræ quidem vsum fructus debetur §. f. Inst. d. t. Gars. tr. de expens. c. 11. n. 19.

XIV.

Post Servitutum Personalem plenissimam rectā sese offerunt minus plenæ, (a) Vsum nimirum (b) & habitatio. Est autem usus (c) jus utendi rebus alienis, salva earum substantia. (d)

(a) Minus plenæ dicuntur hæ servitutes, in comparatione ad vsum fructum: vsum fructus enim & ad necessitatem, & ad voluptatem est: vsum ad necessitatem duntaxat, §. 1. Inst. de us. & habit. Immo usui fructus ita deest, ut usufructuarius vsum cum fructu, usuarius vsum sine fructu regulariter habeat, l. 1. & 2. l. 14. §. 1. de us. & habit. Cujac. 8. obs. 9. sic usus fructus fundi Cornelianus apud Sempronium, fructus apud Cajum, proprietas apud Corneliū esse potest, d. l. 14. §. fin. de us. & habit. Zaf. antin. p. 1. n. 13. De habitatione paulò post.

(b) Usus vocabulum æquivocum est & genericum, variisque modis sumitur, quos videre licet in Colleg. Arg. lib. 7. t. 8. th. 2. Nos, reliquis significationib. sepositis, pro jure servitutis usurpamus, in quo significatu & usus nudus pr. Inst. h. t. l. 1. D. eod. & Xen. l. 10. §. 1. eod. accipitur. (c) Gl. in pr. Inst. h. t. l. 1. eod. arg. l. 12. §. 1. h. t.

(d) Quia, ut Fructuarius, sic & usuarius cogitur satisfacere, se usurum

re boni viri arbitrato, ita, vt illam non reddat deteriorem, neq; im-
mutet. l. 5. §. 1. de usufr. quem adm. cau. l. 15. in f. de uf. & habit.

XV.

Servitus *usus* itidem considerari potest vt constitu-
enda & constituta. constituitur nudus usus iisdem mo-
dis, (a) quibus usufructus.

(a) L. 5. de uf. & habit. pr. Inst. eod. V. C. constituitur Te-
stamento & pactionibus, in rebus tam mobilibus quam immobili-
bus &c. Sunt tamen res, quæ usui, non fructui sunt l. 64. de R. V. de
quib. Colleg. Argent. d. l. th. 4. Hoc interest, quod usufr. pro parte
divisâ constitui potest, l. 5. de usufr. Vnus autem ita constitui ne-
quit, l. 19. eod. Ratio: Positus enim est usus in nudo facto, facta au-
tem istiusmodi sunt indivisa. Don. 10. com. 24. In usufr. præter u-
sum etiam fructus sunt, qui, cum dividi possint, usufructus etiam
dividuis eo respectu dicitur, d. l. 19. de usufr.

XVI.

Constitutâ servitute *usus*, itidem respicitur tum ad
consentanea, tum ad cõtraria. Ad consentanea pertinent
tum remedia, tum effectus obtenti huius juris. Remedia
eadem, quæ in usufructu. (a) Effectus dispar. (b) Sed
& contraria eadem. (c)

(a) L. 17. de uf. & habit. ibi: persecutionem ejus eodem
modo competituram.

(b) Effectus ille conspicitur in vtendi & modo & jure.
Don. 10. com. 24. Quod modum attinet, is diversus est in usu & usu-
fructu. V. C. frugibus vti ad subsidia vitæ potest vsuarius: Frui ad
compendium nequit, §. 1. Inst. de uf. & habit. vbi, licet & oleribus
& pomis vti eum posse, dicatur; quia tamen nihil magis sumere po-
test, quam pro quotidianâ necessitate statim consumpturus est, ideo
fit, vt fundo tantum vti videatur. In jure etiam vtendi Effectus di-
spar, quam in usufructu sese exerit: vsuarius n. vsum vendere, locare,
gratis concedere nequit. (Ratio: Quomodo enim alius vti poterit,
quo ipse vtor? l. 12. §. fin. de uf. & habit. Nisi vel de Testatoris volun-
tate

rate conjectura, vel rei conditio diversum suadeat, ut in l. 22. d. 1.)
Cum is, qui vsumfructum habet, possit hæc omnia facere, d. §. 1.
Inst. de us. & habit.

(c) L. 21. de us. & habit. Finitur enim itidem morte naturali & Civili, cessione, &c. *Hotom. pr. Inst. de us. & habit. enunc. 1. Et r. t. D. quib. mod. ususfr. vel usus amitt.*

XVII.

Postremùm de Habitatione (a) videamus, Ea dicitur jus (b) habitandi (c) in ædibus alienis, salyâ earundem substantiâ. (d)

(a) Hanc è numero Servitutum eliminant nonnulli: Verùm nos expresso textu §. 4. *Inst. h. l. 32. D. de usufr. l. 13. C. eod.* quin etiam inscriptione tum *Instit. tum D. tum C. Titulorum* nisi, id nequaquam admittimus cum *Vulreio in meth. l. 1. c. 63. & in ideâ jur. Log. Vigel. in D. suis l. 24. in f. Schneidevv. Instit. de usufr. in pr. n. 3. Zaf. ad §. 2. Inst. d. l. Connan. 4. comm. 5. Castillo de usufr. c. 28. n. 18. Capolla de servit. c. 6.* Nec contrarium nobis, persuadere debet l. 1. de servit. quæ tantùm vsum & vsumfructum inter servitutes personales enumerat. Vel enim exempli causa id solùm factum esse putandum est, innuente voculâ *Vt (Hinc Vvesenb. in paratit. de servit. n. 1. supplet eum numerum; continuationem siquidem lex illa exhibet, ac si diceretur: superiori libro actum esse de servitutibus personalibus, quales sint usus & usufructus: Nunc restare Prædiales:)* vel quia dubitatio adhuc fuit inter veteres de illâ specie, ut patet ex d. l. 13. C. de usufr. idè de eâ nihil assertum.

(b) §. 5. *Inst. de usu. & habit. ibi: quasi proprium aliquod jus:* Quod eo loco non denotat Jus improprium servitutis, ut vult *Wesenb. ad d. §. siquidem in l. 13. C. de usufr. satis luculenter jus proprium, & speciale nomen sortita dicitur habitatio. Adde §. fin. Inst. eod. ibi: Hæc de servitutibus (sc. Prædialibus) & usu & usufructu & habitatione (tanq. personalibus) &c.*

(c) Diversa hæc esse: Domum legare ad habitandum; habitationem legare; facultatem habitandi legare; ostendit *Franciscus Mantica in tr. de conject. ult. volunt. l. 9. t. 4. n. 9.*

(d) Quia habitator, perindè vt fructuarius & usuarius, satisfare

tisdare cogitur, se usurum eâ domo boni viri arbitrio, ita, vt eam neq; deteriorem reddat, neq; mutet, sed sartam tectam habeat & reficiat, l. 1. & 5. D. usufructuar. quemadm. cau.

XVIII.

Et hanc servitutem vt constituendam & constitutâ, licet intueri. Ad constituendam concurrunt, causa Efficiens & Forma eadem, (a) Circa Materiam est aliquid peculiare. (b)

(a) Utenim illa: Ita & hæc servitus tam inter vivos, quàm vltimâ voluntate constituitur; gl. in §. pen. Instit. de usu & habit. in verb. aliquo modo. Ut in illis: Ita & in hæc requiritur cautio, veluti dictum est, de utendo boni viri arbitratu l. 5. §. 1. l. 11. D. usufr. quemadm. cau. Schneidvv. ad d. §. pen. l. n. 6.

(b) Ususfructus enim & usus non solum ædium, sed cæterarum etiam rerum constituitur: Habitatio, nisi ædium, nulla dici potest, Mynsing. ad d. §. pen. n. 5.

XIX.

De constitutæ servitutis huius quæritur tam consentaneis, Remediis puta (a) & Effectu; (b) quàm dissentaneis. (c)

(a) Remedia, quæ in superioribus, eadem.

(b) Atque hoc iterum servitutes hæc differunt: siquidem ususfructus omne ædium continet emolumentum, & quod ex tabernis & cellis percipitur: Usus non omne emolumentum continet, sed tantum ad necessitatem usuarii restringitur. Habitatio æstimatur à toto proventu habitandi; undè est, quod ususfruct. locari, vendi, donari potest, uti dictum: Usus neutiquam. Habitatio donari quidem non potest, perindè ut nec usus l. 10. D. de usu & habit. locari tamen utique d. §. pen. in f. d. t. Non itidem usus l. 8. & 11. D. de usu & habit. Licet in eo conveniant, quod utroque easdem secum in habitationem admittere possunt personas, quo sensu in effectu servitutes hæc posteriores convenire dicuntur in d. l. 10.

Dissen

(c) Dissentanea partim sunt communia cum superioribus speciebus, partim peculiaria. Nos, sequestratis illis (quod sc. nec Habitatio ad hæredem transeat *l. 10. in pr. D. de usu & habit.*) hæc videamus. Ususfructus & usus inter alia capitis diminutione & non utendo amittuntur, uti dictum: Habitatio non item, *d. l. 10. Obs: L. 13. in pr.* Ratio diversitatis forsan ea videri potest, quod usus quidem Jurisgentium institutum est, §. *fin. Inst. de usu & habit.* sed tamen à Jure Civili conformatum, id est, certis acquirendi & amittendi modis definitum, cujusmodi etiam est capitis minutio: Habitatio verò à Jure Civili conformata non fuit, sed in facto ipso relicta, quod de pactis dicit Jctus in *l. 27. §. 2. de pact.* quamobrem capitis diminutione non perimitur, quia sine alimentis & habitatione vivere non possumus, *gl. in l. 10. D. de cap. min.*

Sed hic figamus anchoram; à Deo præpotenti nobis in ipso conflictu præsidium, à commilitonibus benevolentia favonios, ab omnibus tenuitatis veniam, quantà par est submissione, orantes.

SUPPLEMENTI LOCO.

I.

Quid sentiendum de duobus Guicciardini narratis? Quorum priori commemorat, Anno 1505. Hippolytum Estensem Cardinalem vehementi juvenulæ sanguine sibi conjunctæ amore flagrantem, suum ex concubinâ fratrem Julium (ad cujus amorem oculorum potissimum ejus pulchritudine se accendi ipsamet facta erat Hippolyto) in agris, venationi intentum, obsedisse, & e quo descendere jussu, oculos, velut amoris sui æmulos, erui, fascinantem sensus Zelotypiâ, jussisse & spectasse, *Lib. 6. hist. Ital.* Quos tamen subita diligensq; Medicorum cura absq; luminis jacturâ in locum suum reposuerit, *Lib. 7. hist.*

II.

In altero scribit, obsessâ ab exercitu Pontificis, Hispani & Venetorum Anno 1412. Bononiâ, cuniculum igne injecto, tantò impetu

impetu strepituq; sacellum quoddam in altum sustulisse, ut per illud spatium, quod inter solum murumq; sublatum relinquebatur, à dicto exercitu interior civitas militesq; ad defendendum parati, apertè conspecti fuerint: Verùm eum ipsum murum, integrum, indivulsâq; coagmentatione, in eundem locum, undè ignis impetu projectus fuerat, recidisse, atque ita compositum subsidisse, ac nunquam motus fuisset. *lib. 10. histor.*

III.

Duo Electoris Moguntini effata in deliberatione de Caroli V. Electione, (*apud Sleidanum lib. 1.*) crucem Politicis posuerunt. Alterum, quod Franciscum I. Gallia Regem rejiciens, calculumq; Carolo V. tribuens, hâc ratione utitur: Animi fortitudinem in Francisco deprædicari, sed illam ad Monarchiam spectare: Germanis autem inprimis Aristocratiam retinendam esse. Alterum, quod lege cautum esse dicit, ne decus Imperii ad externos transferatur.

Priori subnixus *Bodinus*, contra Germanos ex propriâ Archicancellarii sui & Electoris primarii, cui arcana Imperii quam maximè nota fuerint, cōfessione, disputat, Aristocraticū Imperii statū esse, 2. *de Repub. c. 6.* Posterioris indicio, quæ sit illa lex, & ubi lateat, disquiritur?

Utrumq; sanam & facilem recipit interpretationem.

IV.

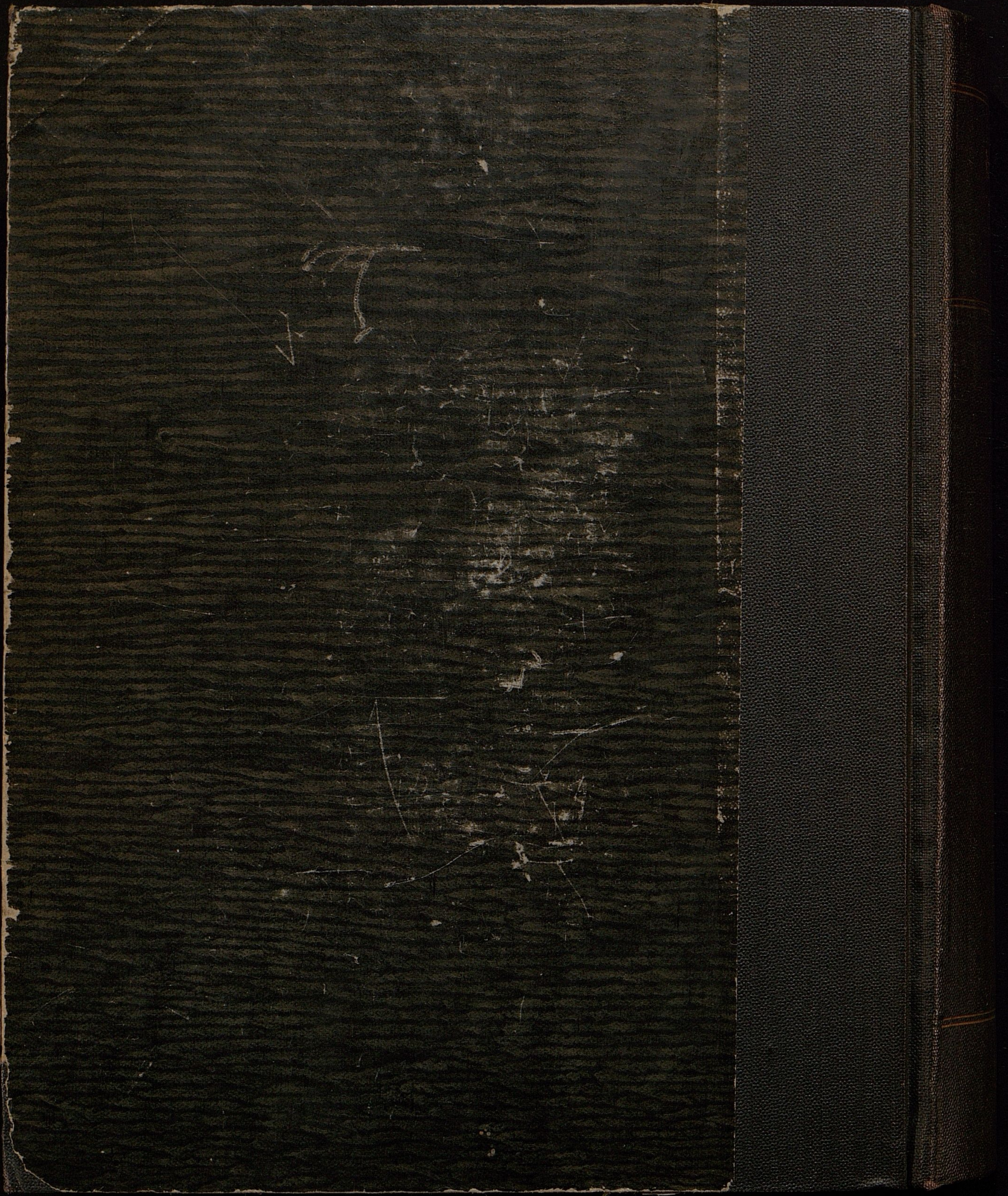
Miratur non solum, sed etiam pro incredibili habet, *Dio Casius*, adolescentem ab Indis Augusto Cæsari A. V. C. 734. missum, qui manuum, quibus carebat, loco, pedum omnia officio peregerit, iis arcum intenderit, sagittas emisit, tubâ cecinerit: *Lib. 54. histor.* Nequicquam.

FINIS.

Strassberg, Diss., 1623-26

X2617020

WMA

DISPUTATIO IURIDICA

30 358.

De

1626, 4

SERVITVTI-
BUS PERSONA-
LIBUS

XXXIII

QUAM

D. O. M. A.

PRÆSIDE

Amplissimo Consultissimoq; Viro,

DN. CASPARO BITSCHIO, I.V.D.
EMINENTISSIMO, IN ACADEMIA ARGEN-
TORATENSI P.P. ET INCLYTÆ FACULTATIS
juridicæ Seniore; Præceptore & Fautore suo
officiosè colendo

Publica ventilationi exponit

MARTINVS WILLER SIL.

Ad diem Decembr. horis locoq; solitis.

ARGENTORATI,

EXCUDEBAT PAULUS LEDERTZ,

Anno M. DC. XXVI.

